

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Географічний факультет

(назва факультету, інституту, центру, коледжу)

Кафедра (циклова комісія) Країнознавства та туризму
(для коледжів)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник декана/директора
з навчальної роботи

« 30 » серпня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Наукові основи стійкого розвитку туризму»

(повна назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань 24 Сфера обслуговування
(шифр і назва)
спеціальність 242 «Туризм»
(шифр і назва спеціальності)
освітній рівень магістр
(молодший бакалавр, бакалавр, магістр)
освітня програма «Туризм»
(назва освітньої програми)
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	<u>денна</u>
Навчальний рік	<u>2021/2022</u>
Семестр	<u>1</u>
Кількість кредитів ECTS	<u>6</u>
Мова викладання, навчання та оцінювання	<u>українська</u>
Форма заключного контролю	<u>іспит</u>

Викладачі: лектор к.геогр.н., доц. Матвієнко Наталія Миколаївна

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник(и):

Матвієнко Наталія Миколаївна, кандидат географічних наук, доцент, кафедра країнознавства та туризму

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____

(підпис)

Ольга ЛЮБИЦЬЕВА
(прізвище та ініціали)

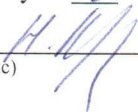
Протокол № 1 від «30» серпня 2021 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету/інституту (педагогічною радою коледжу)

Протокол від «30» серпня 2021 року № 6

Голова науково-методичної комісії _____

(підпис)

Наталія КОРОГОДА
(прізвище та ініціали)

Головою педагогічної ради (для коледжів)

« _____ » _____ 20__ року

ВСТУП

1. Мета дисципліни – сформувати у студентів систематизовані та структуровані знання про передумови, концепції та стратегії стійкого (сталого) розвитку туризму, розвинути навички розробки рекомендацій, стратегій та програм розвитку сталого туризму на національному, регіональному та локальному рівнях.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1) успішне опанування курсів, які читаються на освітньо-кваліфікаційному рівні «бакалавр»: «Основи регіонального розвитку туризму», «Моніторинг розвитку туризму», «Менеджмент туризму».

2) володіння навичками роботи з картографічними джерелами, комп'ютерними програмами Microsoft Word, Excel, PowerPoint програмним забезпеченням для користування Інтернетом.

3. Анотація навчальної дисципліни – Викладаються методологічні аспекти сталого розвитку в туризмі, його сучасний стан, тенденції становлення та перспективи розвитку. Аналізуються шляхи та напрями екологізації туристичної діяльності. Розглядається екологічна паспортизація територій та об'єктів туристичної діяльності. Визначаються особливості окремих видів туризму, які відносять до головних складових сталого розвитку туристичної індустрії. Оцінюються Стратегії розвитку туризму в Україні та зарубіжних країнах. Розглядаються та характеризуються основні напрями сталого розвитку територіальних туристсько-рекреаційних систем на національному, регіональному та локальному рівнях. Розглядається значення програмно-цільового підходу у вирішенні проблем сталого розвитку туризму.

4. Завдання (навчальні цілі):

- З'ясувати понятійно-термінологічні, концептуально-теоретичні та методологічні аспекти сталого розвитку в туризмі (ФК2);
- Проаналізувати шляхи та напрями екологізації туристичної діяльності (ФК11);
- Висвітлити специфіку Стратегій розвитку туризму в Україні та зарубіжних країнах (ФК9);
- Визначити основні завдання сталого розвитку туризму на різних рівнях державного управління (ФК13, ФК5);
- Обґрунтувати використання програмно-цільового підходу управління розвитком туризму на засадах сталості (ФК7, ФК10, ЗК2).

5. Результати навчання за дисципліною: (описуються з детальною достовірністю для розробки заходів оцінювання)

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати: теоретико-методологічні основи сталого розвитку туризму, основні терміни, поняття і категорії дисципліни.	самостійна робота	Тест, правильних відповідей 60%	6%
1.2	тенденції становлення сталого розвитку, національні цілі сталого розвитку України	лекція		6%
1.3	передумови та перспективи сталого розвитку туризму	лекція		6%
1.4	Міжнародні організації та їх роль у забезпеченні сталого розвитку суспільства	самостійна робота		6%
1.5	передумови проведення екологізації туристичної діяльності, поняття екологізації туризму та її значення для сталого розвитку	лекція		6%
1.6	види туристичної діяльності за рівнем екологічності, особливості екологізації окремих видів туризму, завдання екологізації туризму на державному та регіональному рівнях.	лекція		6%
1.7	методику створення та роль екологічної паспортизації для сталого розвитку туризму в Україні.	лекція		6%
1.8	Екологічну паспортизацію та категоризацію в сільському та агротуризмі	лекція		6%
1.9	основні завдання сталого розвитку туризму на різних рівнях державного управління	лекція		6%
1.10	Стратегічні напрями та основні передумови розроблення цільових програм розвитку туризму на засадах сталості	лекція		6%
2.1	Вміти: аналізувати передумови, концепції та Стратегії сталого розвитку	семінарське заняття	Виконання практичної роботи(презентація)	15%
2.2	аналізувати вплив туризму на основні компоненти довкілля	самостійна робота		
2.3	визначати особливості екологізації основних видів туризму	семінарське заняття		
2.4	визначати проблеми розвитку окремих видів туризму на засадах сталості	семінарське заняття		
2.5	визначати перспективи розвитку окремих видів туризму на засадах сталості	семінарське заняття		
2.6	формувати статистичну базу досліджень та здійснювати її різнобічний аналіз	самостійна робота		
2.7	Прийняти та обґрунтувати рішення щодо ефективного використання конкретної території з огляду на наявність певних природних ресурсів.	практична робота	Кейс-задача	15%
3.1	Комунікація: вміння визначити аргументи для вибору основних шляхів та напрямів екологізації туристичної діяльності	дискусії	Виступи, доповнення, дискусія під час захисту практичної роботи	10%
3.2	вміння оперувати статистичною та картографічною базою даних, використовувати спеціальні методи дослідження та зарубіжний досвід для прийняття відповідних рішень щодо використання програмно-цільового підходу управління розвитком туризму на засадах сталості	дискусії		

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни Програмні результати навчання	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7	3.1	3.2
з опису освітньої програми)																			
PH1																			
PH2	+							+			+					+			+
PH3					+		+			+			+						
PH4		+								+		+			+				
PH5		+				+													
PH6			+							+									
PH7								+	+									+	
PH8																			
PH9																			
PH10																			
PH11		+	+	+						+									+
PH12																			
PH13																			
PH14															+	+	+		+
PH15																			
PH16		+			+													+	
PH17																			
PH18																			
PH19																		+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів: форма підсумкового оцінювання – іспит. Рівень досягнення поставлених цілей навчання визначається за результатами письмової розгорнутої контрольної роботи (тесту), захисту практичної роботи та участю у дискусіях, оволодінням відповідним методичним інструментарієм для здійснення аналізу сучасних проблем сталого розвитку в туристичній галузі та за результатами екзаменаційної роботи.

Питома вага результатів навчання у підсумковій оцінці за умови її опанування на належному рівні наступна:

- семестрове оцінювання:

1. Тестова робота 1: PH 1.1.— PH 1.6 — 30 балів / 10 балів.

2. Виконання практичної роботи (презентація) 2: PH 1.7.— PH 1.12 — 10 балів / 6 балів.

3. Виступи, доповнення, дискусія під час захисту практичної роботи 3: PH 1.1.-1.12 — 10 балів/ 4 бали

4. Виконання кейс-завдання: PH 2.1-3.2 — 10 балів / 5 балів

Студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав менше ніж 25 балів.

7.2 Організація оцінювання:

Заняття проводяться у вигляді лекцій, практичної роботи та семінарських занять. Завершується дисципліна екзаменом. Максимальна кількість балів, яка може бути отримана на іспиті – 40 балів по 100-бальній шкалі. Для отримання загальної позитивної оцінки з дисципліни оцінка за екзамен не може бути меншою 24 балів.

Після завершення розгляду відповідних тем проводиться тестова перевірка. Набуття студентами знань та навичок також оцінюється під час їх захисту практичної роботи з використанням презентацій, участю у дискусіях та виконання кейс-завдання. До початку екзаменаційної сесії студенти мають здати практичну роботу та виконати кейс-завдання.

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59
Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій і практичних занять

№ п/п	Назва теми*	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
1	Вступ. <i>Тема 1.</i> Тенденції становлення сталого розвитку	4		20
2	<i>Тема 2.</i> Стан навколишнього середовища на зламі ХХ-ХХІ ст.		2	
3	<i>Тема 3.</i> Передумови та перспективи сталого розвитку туризму	4		20
4	<i>Тема 4.</i> Сталій розвиток як парадигма суспільного зростання в ХХІ ст.		2	
5	<i>Тема 5.</i> Стратегічне планування розвитку туризму на засадах сталості	4		20
6	<i>Тема 6.</i> Місце туризму в стратегії сталого розвитку України на період до 2030 року		4	
7	<i>Тема 7.</i> Основні завдання сталого розвитку туризму на різних рівнях державного управління	4		20
8	<i>Тема 8.</i> Стратегічні напрями та основні передумови розроблення цільових програм розвитку туризму на засадах сталості	2		18
9	<i>Тема 9.</i> Перспективні напрями сталого розвитку туризму в Україні (за областями)		6	
10	<i>Тема 10.</i> Шляхи та напрями екологізації окремих видів туризму	2		20
11	<i>Тема 11.</i> Екологізація сфери туризму в контексті сталого розвитку		6	
12	<i>Тема 12.</i> Методика створення та роль екологічної паспортизації для сталого розвитку туризму в Україні		2	20
	<i>Підсумкова контрольна робота (тест)</i>		1	
	ВСЬОГО¹	20	22	138

Загальний обсяг **180 год.²**, в тому числі (вибрати необхідне):

Лекцій – **20 год.**

Семінари - **22 год.**

Самостійна робота - **138 год**

¹ У робочій програмі навчальної дисципліни для лекційних, семінарських, практичних і лабораторних занять зазначається *реальна* кількість годин (*кратне 2 год. – час тривалості пари*).

² Загальна кількість годин, відведених на дану дисципліну згідно навчального плану.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Данилишин Б.М., Дорогунцов С.І, Міщенко В.С., Коваль В.Я., Новоторов О.С., Паламарчук М.М. Природно-ресурсний потенціал сталого розвитку України. – Київ, РВПС України. 1999. – 716 с.
2. Дмитрук О.Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу. Навчальний посібник. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Альтерпрес, 2004.
3. Ісаєнко В.М. Ніколаєв К.Д та ін. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь) – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 295 с.
4. Корж Н. В., Басюк Д. І. Управління туристичними дестинаціями: підручник / Н. В. Корж, Д. І. Басюк. – Вінниця: «ПП«ТД Едельвейс і К», 2017. – 322 с.
5. Лужанська Т.Ю., Махлинець С.С., Тебляшкіна Л.І. Сільський туризм: історія, сьогодення та перспективи: Навчальний посібник./ За ред.. д.г.н., проф. Волошина І.М. – К.: Кондор, 2008. – 385 с.
6. Майер Джеральд М., Раух Джеймс Е. Філіпенко Антон. Основні проблеми економіки розвитку. – К.: Либідь, 2003. – 688 с.
7. Мальська М.П., Рутинський М.Й., Білоус С.В та ін. Економіка туризму: теорія та практика: підручник. – К.: «Центр учбової літератури», 2014. – 544 с.
8. Марфенин Н.Н. Устойчивое развитие человечества: Учебник. М.: Изд-во МГУ, 2006. 624с.
9. Національна парадигма сталого розвитку України / за заг. ред. академіка НАН України, д.т.н., проф., засл. діяча науки і техніки України Б. Є. Патона. – К.: Державна установа "Інститут економіки природокористування та сталого розвитку Національної академії наук України", 2012. – 72 с.
10. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Зелений туризм. – К.: Знання, 2008. – 271 с.
11. Смирнов І.Г., Любіцева О.О. Маркетинг сталого туризму: навч. посіб. – Київ: Видавництво Ліра – К, 2019. – 256 с.
12. Ткаченко Т.І. Сталий розвиток туризму: теорія, методологія, реалії бізнесу [монографія] - К.: Київський національний торговельно-економічний університет, 2009. - 463 с.
13. Топчієв О.Г. Основи суспільної географії: Навчальний посібник. – Одеса: Астропринт, 2001. – 560 с.
14. Устойчивое развитие туризма: пособие для специалистов по местному планированию. – Мадрид: ВТО, 1992.
15. Цілі сталого розвитку Україна 2019. Моніторинговий звіт. http://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/ukr/st_rozv/publ/SDGs-MonitoringReport_v08_24.0.9.2019.pdf

Додаткова:

1. Бейдик О.О. Рекреаційно-туристські ресурси України: методологія та методика аналізу, термінологія, районування. – К.: Київ. ун-т, 2001. – 395с.
2. Екологічна енциклопедія: У 3 т./ Редколегія: А.В.Толстоухов (головний редактор) та ін. – К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації», 2008. – Т.3: О – Я. – 472 с.
3. Загальнодержавна програма формування національної екологічної мережі України на 2000-2015 роки. Затверджена Законом України від 21.09.2000 р. // Офіційний вісник.
4. Зінько М., Кінаш Г, Дідик Я. та ін. Ще раз про Сільський туризм, агротуризм, екотуризм і зелений туризм // Туризм сільський зелений. – 2002. - № 2. – С.2-7.
5. Ісаєнко В.М., Ніколаєв К.Д., Бабікова К.О. та ін. Стратегія сталого розвитку (туристична галузь). – К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – 295 с.

6. Кифяк В.Ф. Організація туристичної діяльності в Україні: Навч. посіб. – Чернівці: Зелена Буковина, 2003. – 312 с.
7. Кіптенко В.К. Менеджмент туризму: підручник. – К.: Знання, 2010. – 502с.
8. Любіцева О.О., Сташук К. Розвиток екологічного туризму в Україні // Економічна та соціальна географія: Наук. зб. / Ред. кол.: С.І. Іщук (відп. ред.) та ін. – К., 2002. – Вип. 53. – С.189-196.
9. Руденко Л.Г., Лісовський С.А. Роль Українських Карпат у забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку України. – Український географічний журнал. – 2009. – № 3. – 66 с.
10. Смаль В.В., Смаль І.В. Світовий досвід розвитку екологічного туризму // Український географічний журнал. – 2003. - №4. – С.58-64.
11. Смаль В.В., Смаль І.В. Туризм і сталий розвиток // Вісник Львівського університету. Серія географічна – 2005. – Вип. 32. – С.163-173.

Інтернет-джерела:

- Всесвітня туристична організація. Офіційний сайт. - Режим доступу : <http://www2.unwto.org>.
- Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. - Режим доступу : <http://www.kmu.gov.ua>.
- Державне агентство України з туризму та курортів. Офіційний сайт. - Режим доступу : <http://www.tourism.gov.ua>.
- Міністерство інфраструктури України. Офіційний сайт. - Режим доступу : <http://mtu.gov.ua>.
- Офіційний веб-портал Верховної ради України. - Режим доступу : <http://rada.gov.ua>.
- <http://www.greentour.com.ua/ukrainian>.